

Universiteit
Utrecht

Taalbeleid Universiteit Utrecht

1.	PRINCIPES VAN HET TAALBELEIDSPLAN	3
2.	HET TAALBELEIDSPLAN IN PRAKTISCH GEBRUIK: CATEGORISERING VAN DE ONDERWIJSTAAL VAN OPLEIDINGEN EN TRACÉS BINNEN OPLEIDINGEN	5
3.	UITGANGSPUNTEN VOOR HET TAALBELEID VAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT	8
3.1	<i>Het wettelijk kader</i>	8
3.2	<i>Het kader van de Universiteit Utrecht</i>	8
4.	TAALKEUZE IN HET ONDERWIJS	11
4.1	<i>Bacheloropleidingen: Nederlandstalige opleidingen (N en N+E)</i>	11
4.2	<i>Bacheloropleidingen: Engelstalige opleidingen of tracés binnen opleidingen (E(+N) en E)</i>	11
4.3	<i>Masteropleidingen: Engelstalige programma's of tracés binnen programma's</i>	12
4.4	<i>Masteropleidingen: Nederlandstalige programma's of tracés binnen programma's</i>	13
4.5	<i>Bacheloropleidingen en masterprogramma's in de talen (alleen Geesteswetenschappen)</i>	13
4.6	<i>Onderwijs voor Professionals</i>	13
5.	PROCES VASTLEGGEN VOERTAAL	14
5.1	<i>De voertaal van een opleiding of een tracé binnen een opleiding</i>	14
5.2	<i>De opleidingscommissie van de betreffende opleiding</i>	14
5.3	<i>Registers</i>	14
5.4	<i>Opname in de OER</i>	14
5.5	<i>Opname in de Universitaire Onderwijscatalogus</i>	14
6.	TAALEISEN, TAALONTWIKKELING EN UITDRUKKINGSVAARDIGHEID VAN STUDENTEN, WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL EN ONDERSTEUNEND EN BEHEERSPERSONEEL	15
6.1	<i>Taaleisen zijn geformuleerd in termen van het Europees Referentiekader</i>	15
6.2	<i>Taaleisen voor studenten</i>	15
6.3	<i>Taalontwikkeling en uitdrukkingsvaardigheid van studenten</i>	16
6.4	<i>Taaleisen wetenschappelijk personeel</i>	18
6.5	<i>Taalontwikkeling wetenschappelijk personeel</i>	19
6.6	<i>Taalontwikkeling ondersteunend en beheerspersoneel</i>	20
7.	VOERTAAL VAN DE MEDEZEGGENSCHAP	21
8.	VOERTAAL IN DE COMMUNICATIE	23
	BIJLAGE 1: TOETSINGSMATRIX VOOR DOCENTEN (LECTURER ASSESSMENT GRID)	28

1. Principes van het taalbeleidsplan

De Universiteit Utrecht is een mondiaal opererende onderwijs- en onderzoeksinstituut, met een internationale staf en studentenpopulatie. In de woorden van het Strategisch Plan 2021-2025 van de Universiteit Utrecht: *"Een internationale omgeving draagt bij aan een stimulerend academisch en intellectueel klimaat, een open houding van studenten en medewerkers, groei van wetenschappelijke kennis en betere kwalificaties van studenten voor een globaliserende arbeidsmarkt. Op het gebied van internationalisering wil de Universiteit Utrecht de komende jaren opnieuw flinke stappen zetten: binnen Europa en wereldwijd willen we onze internationale netwerken en samenwerkingsverbanden beter benutten. Voor internationale studenten en medewerkers maken we werk van een 'warm welkom' en een goede inbedding"* (blz. 20). Gebruik van het Engels is vanzelfsprekend geworden, niet alleen omdat dat de internationaal toonaangevende taal van het wetenschappelijk onderzoek is, maar ook omdat het Engels als onderwijstaal en daarmee als taal van bestuur en beheer een belangrijke plaats naast het Nederlands heeft ingenomen. Tegelijkertijd is de Universiteit Utrecht verankerd in de Nederlandse samenleving: een aanzienlijk deel van de staf en de studenten heeft Nederlands als moedertaal, en de arbeidsmarkt voor alumni is voor een belangrijk aandeel Nederlandstalig of tweetalig Nederlands - Engels. Dat zal niet op korte termijn veranderen. Hierbij past dat de Universiteit Utrecht van overheidswege een zorgplicht heeft om het Nederlands als taal van hoger onderwijs te blijven stimuleren, een zorgplicht die is aangescherpt met het wetsvoorstel Taal & Toegankelijkheid, dat wijzigingen voorziet in de WHW.

In dit licht ziet de Universiteit Utrecht zichzelf als tweetalige universiteit, waarin Nederlands en Engels naast elkaar bestaan. In een steeds sterker met elkaar verbonden wereld, waarin van het individu gevraagd wordt in verschillende talige en culturele settings te kunnen opereren, reflecteert de tweetaligheid waarvoor de Universiteit Utrecht kiest de realiteit van de 21ste eeuw beter dan eentaligheid, of die nu het Nederlands betreft, inmiddels een gepasseerd station, of het Engels, dat in zijn geïnternationaliseerde vorm als mondiale contacttaal niet meer dan de schijn van eenheid en gelijkheid wekt. Positie kiezen tegen eentaligheid past ook bij het taalbeleid van de EU: *"Multilingualism, in the EU's view, is an important element in Europe's competitiveness. One of the objectives of the EU's language policy is therefore that every European citizen should master two other languages in addition to their mother tongue."*¹

De keuze voor tweetaligheid stelt de Universiteit Utrecht voor een organisatorische uitdaging. Hoe bestaan Nederlands en Engels als gebruikstalen in de praktijk van alledag in deze grote en complexe organisatie naast elkaar? Hoe garanderen we voldoende inclusiviteit voor staf en studenten *zonder* tot eentaligheid, Engels of Nederlands, over te gaan? Hoe geven we gestalte aan onze visie over tweetaligheid in de begeleiding en de training van studenten en staf? Over deze vragen gaat het taalbeleidsplan. In het strategisch plan 2021-2025 van de Universiteit Utrecht wordt het streven naar een tweetalige organisatie in concrete zin genoemd: we *"stimuleren meertalig vergaderen door middel van luistertaal"* (blz. 27), dat wil zeggen dat niet-Nederlandstalige medewerkers en studenten zodanig getraind worden dat ze Nederlands kunnen lezen en verstaan en zo aan Nederlandstalige overleggen kunnen deelnemen, terwijl zij zelf in vergadering Engels kunnen spreken. Tevens geldt: *"[w]e verbeteren onze activiteiten in begeleiding en praktische ondersteuning van (internationale) studenten en medewerkers, waarmee een hartelijk welkom vanzelfsprekend is"* (blz. 27).

Hoe deze gedachte gestalte krijgt in het taalbeleid is in dit taalbeleidsplan te lezen.

Voordat we ingaan op de principes die het taalbeleid bepalen, stellen we om te beginnen enkele principes vast waarop het taalbeleidsplan is gebaseerd.

1. Language policy | Fact Sheets on the European Union | European Parliament (europa.eu)

- 1.1** De insteek van het taalbeleidsplan is om dicht bij de huidige praktijk van de Universiteit Utrecht te blijven en een open kader te stellen dat maatwerk toegespitst op lokale omstandigheden toestaat. Alleen waar het wettelijk kader tot aanpassing van de bestaande praktijk noopt of waar een scherpe kaderstelling noodzakelijk is voor een efficiëntere en transparantere organisatie en voor een soepelere bedrijfsvoering wijkt het taalbeleidsplan af van deze conservatieve en flexibiliteit garanderende benadering.
- 1.2** Aan de basis van het taalbeleid van de Universiteit Utrecht, en daarmee ook van het taalbeleidsplan, liggen de taalkeuzes die gemaakt worden voor het academisch onderwijs:
- onderwijs bepaalt, meer dan onderzoek, de complexiteit van de organisatie
 - op het gebied van onderwijs heeft het voeren van Nederlands én Engels als gebruikstalen consequenties voor de organisatie, omdat Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige studenten en docenten gezamenlijk deel uitmaken van dezelfde organisatie; deze consequenties nopen tot taalbeleid
 - deze consequenties zijn ook relevant voor het taalbeleid ten aanzien van onderzoek: Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige docenten (ud's, uhd's en hoogleraren) vormen immers ook de onderzoeksteams van de Universiteit Utrecht; specifiek op onderzoek toegesneden taalbeleid is dan ook overbodig
 - deze consequenties zijn ook relevant voor het obp, dat immers Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige studenten en medewerkers ondersteunt; op de ondersteuning toegesneden taalbeleid vloeit grotendeels (maar niet geheel: een deel van het obp ondersteunt juist het onderzoek, waar Engels een gebruikelijke communicatietaal is) voort uit het taalbeleid ten aanzien van het onderwijs (we benoemen de consequenties voor het obp het in deze notitie echter wel expliciet, zie 6.6)
- 1.3** Voor de helderheid maakt dit document een onderscheid tussen de talen Nederlands en Engels als gebruikstalen in het onderwijs (d.w.z. als talen in de klas en als talen waarin de opleiding communiceert met studenten). Het spreekt van Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen en tracés, en niet van Nederlandstalige en anderstalige tracés, zoals de wetgever in de WHW doet.
- 1.4** Andere talen dan Nederlands en Engels spelen een rol als onderwijstaal met betrekking tot opleidingen die zich bezighouden met de bestudering van die andere talen, zoals bacheloropleidingen Italiaans, Frans of Duits en masterprogramma's als Interculturele Communicatie of Professioneel Vertalen. Deze bevinden zich alle in de faculteit Geesteswetenschappen. Waar dit beleidskader spreekt van Engelstalige opleidingen en tracés includeert het deze anderstalige opleidingen en tracés. Zij worden alleen expliciet genoemd indien van bijzondere regelgeving voor hen sprake is.
- 1.5** In dit beleidsdocument blijft buiten beschouwing de rol die andere talen dan Nederlands en Engels spelen in opleidingen die een onderzoeksgebied betreffen waarin de beheersing van die andere talen belangrijk is voor een succesvolle wetenschapsbeoefening. Dat kunnen we doen omdat deze andere talen niet in formele zin onderwijstaal zijn.

2. Het taalbeleidsplan in praktisch gebruik: categorisering van de onderwijstaal van opleidingen en tracés binnen opleidingen

Het taalbeleidsplan beoogt de bestaande praktijk ten aanzien van het gebruik van Nederlands en Engels in het onderwijs en daarmee in de Universiteit Utrecht als geheel in overeenstemming te brengen met het wettelijk kader en met doelstellingen van efficiënt en billijk bestuur en beheer. Het is prescriptief waar dat noodzakelijk is, maar het wil in de eerste plaats ondersteunend zijn, doordat het heldere handvaten wil bieden aan medewerkers ten aanzien van de inrichting van opleidingen en de daaruit volgende inrichting van de Universiteit Utrecht-organisatie voor zover die samenhangen met taalbeleid. Om de helderheid van het taalbeleidsplan voor gebruikers te vergroten, is het van belang dat zij daaruit eenvoudig de voor hen relevante informatie kunnen halen. Onder 1 is uitgelegd dat het ordenende principe onder het taalbeleidsplan het gebruik van de voertalen Nederlands en/of Engels in het onderwijs is. Om faculteiten/opleidingen goed te kunnen helpen op het gebied van taalbeleid dient eerst in kaart te worden gebracht wat voor typen opleidingen de Universiteit Utrecht *in de praktijk* qua voertaal in huis heeft, om vervolgens te kunnen zeggen: is je opleiding type a/b/c/d, dan betekent dat dat je op de volgende taalgerelateerde zaken moet letten. Bij deze categorisering passen we de terminologie aan aan de terminologie die de wetgever gebruikt:

- Het wetsvoorstel Taal en Toegankelijkheid gebruikt de term **tracé**, dat gedefinieerd is op basis van de onderwijstaal waarvan de student die dat tracé doorloopt zich bedient. In de praktijk van de Universiteit Utrecht is de voertaal van het tracé meestal gelijk aan de voertaal van de opleiding of (in het geval van masteropleidingen) van het programma. Alleen in de faculteit Geesteswetenschappen bestaan tweetalige bacheloropleidingen, waarvan sommige bestaan uit een Nederlandstalig naast een Engelstalig tracé (b.v. Geschiedenis/History) en andere uitsluitend uit een Engelstalig tracé, waarbinnen Nederlandstalige elementen aanwezig zijn (b.v. Keltisch).
- De norm 'meer dan 2/3' is de norm die in het wetsvoorstel Taal en Toegankelijkheid wordt gebruikt om te bepalen wat de voertaal van de opleiding of het tracé binnen de opleiding is. In dit taalbeleidsplan wordt de 2/3-norm bij Universiteit Utrecht-bacheloropleidingen of tracés binnen bacheloropleidingen berekend over de gehele opleiding met uitzondering van de profileringsruimte.
- De taal van de in het onderwijs gebruikte literatuur valt buiten het taalbeleidsplan, al moge duidelijk zijn dat in een Engelstalige opleiding of een Engelstalig tracé binnen een opleiding geen verplichte literatuur in het Nederlands mag worden voorgeschreven.

Men zou misschien kunnen denken dat de Universiteit Utrecht-opleidingen en tracés daarbinnen slechts twee smaken kennen, namelijk Engelstalig en Nederlandstalig, maar in de praktijk zijn het er vier:

- a. de opleiding of het tracé binnen de opleiding is 100% Nederlandstalig. **Afkorting: N**
- b. de opleiding of het tracé binnen de opleiding is voor meer dan 2/3 van de studiepunten Nederlandstalig en kent daarnaast Engelstalige onderdelen (de meeste bachelors, die immers, omdat ze Nederlandse studenten op internationale masters voorbereiden, voor een beperkt deel onderwijs in het Engels verzorgen). **Afkorting: N (+E)**
- c. de opleiding of het tracé binnen de opleiding is 100% Engelstalig (op papier heeft de Universiteit Utrecht er veel van, vooral in het masterdomein, maar in de praktijk zijn er opleidingen bij van type d); hier dient naast de voordelen van een international classroom een goede beheersing van het Engels in woord en geschrift op het vakgebied van de opleiding als argument voor Engelstaligheid te worden opgevoerd en te worden verankerd in de eindtermen (en als zodanig opgenomen in de OER). **Afkorting: E**
- d. de opleiding of het tracé binnen de opleiding heeft voor meer dan 2/3 van de studiepunten Engels als voertaal in de klas en in relatie tot andere groepsactiviteiten, maar staat Nederlandstalige studenten toe, of stimuleert ze, om (een bepaald aandeel) tentamens, scripties en andere *individuele* producten in het Nederlands te vervaardigen, op een manier die nader wordt vastgelegd in de OER; hier zijn de voordelen van de international classroom cruciaal voor de keuze voor Engelstaligheid (die dan ook verankerd dienen te worden in de eindtermen en de OER), terwijl het gebruik van het Engels daarbij een hulpmiddel en geen doel is. **Afkorting: E (+N)**

Omdat het onderscheid tussen N en N(+E) en het onderscheid tussen E en E(+N) formeel tot op heden niet bestaat binnen de Universiteit Utrecht maar wel relevant is voor wat betreft de doelstellingen en eindtermen van de opleiding en vanuit het oogpunt van wetgeving (accreditatie, zorgplicht t.a.v. de ontwikkeling van het Nederlands van studenten), dient de Universiteit Utrecht voor elk van haar opleidingen en tracés daarbinnen vast te leggen tot welk van deze vier typen ze formeel behoren. Merk op dat de wetgever niet verlangt dat het gebruik van *Nederlands* als onderwijstaal wordt gemotiveerd (dat is immers de standaard), maar dat het gebruik van *Engels* altijd wel gemotiveerd dient te worden. Dit verschil vindt de lezer terug in de categorisering van typen a-d.

Voor **de talige categorisering van (tracés binnen) opleidingen** gebruiken we de volgende vereenvoudigde methode, waarbij we niet uitgaan van door studenten behaalde studiepunten (elke student kiest immers een individueel pakket aan keuzecursussen, waarvan de voertaal kan verschillen), maar van het aandeel Engels- cq. Nederlandstalige cursussen van (het tracé binnen) de opleiding. Daarbij passen we een wegingsformule toe, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het procentuele aandeel verplichte onderdelen van het programma (% verplicht) en het procentuele aandeel keuzeonderdelen van het programma (% keuze), op de volgende manier:

$(\% \text{ verplicht} * \% \text{ Engelstalig in het totale aanbod van verplichte onderdelen}) + (\% \text{ keuze} * \% \text{ Engelstalig in het totale aanbod van keuzecursussen}).^2$

2. De profileringsruimte van de bachelor wordt *niet* meegeteld.

Door de relatief simpele wegingsformule benaderen we beter het aandeel Engelstalig cq. Nederlandstalig onderwijs dat een student daadwerkelijk volgt dan we zouden doen indien we geen weging zouden toepassen en keuze-onderdelen net zo zwaar zouden meetellen als verplichte onderdelen. Het percentage dat resulteert uit deze berekening is het percentage Engelstalig onderwijs in het programma. Dat percentage vertaalt zich als volgt in bovengenoemde categorisering:

- **N** = 0% van het onderwijs van (het tracé binnen) de opleiding is Engelstalig
- **N(+E)** = maximaal 33,3% van het onderwijs van (het tracé binnen) de opleiding is Engelstalig
- **E(+N)** = meer dan 33,3% maar minder dan 100% van het onderwijs van (het tracé binnen) de opleiding is Engelstalig
- **E** = 100% van de cursussen van (het tracé binnen) de opleiding is Engelstalig

Individuele cursussen categoriseren we als volgt:

- Een cursus waarvan de toetsing plaatsvindt middels het Engels geldt als Engelstalige cursus.
- Een cursus waarvan de toetsing plaatsvindt middels het Nederlands geldt als Nederlandstalige cursus.
- Een cursus waaraan niet-Nederlandstalige studenten deelnemen en die middels Engels en Nederlands toetst (omdat bijvoorbeeld Nederlandstalige studenten de gelegenheid wordt geboden om in het Nederlands getoetst te worden en niet-Nederlandstalige studenten middels het Engels), wordt gecategoriseerd op basis van de voertaal tijdens college: zijn de colleges Engelstalig, dan geldt de cursus als Engelstalig; maar als er binnen de cursus Nederlandstalige naast Engelstalige werkgroepen zijn (die respectievelijk middels Nederlands en Engels toetsen), dan is de cursus talig neutraal, dat wil zeggen de cursus speelt geen rol bij de categorisering van een (tracé binnen een) opleiding als N, N(+E), E(+N) of E.
- Een cursus die als doelstelling heeft een specifieke taal te verwerven en waarbij het onderwijs en de toetsing geheel of gedeeltelijk in die te verwerven taal plaatsvindt (b.v. taalcursussen op UCU) geldt als talig neutraal, dat wil zeggen, de cursus speelt geen rol bij de categorisering van een (tracé binnen een) opleiding als N, N(+E), E(+N) of E.

In het vervolg van dit document zullen de genoemde afkortingen N, N(+E), E en E(+N) worden gebruikt, opdat lezers van dit document snel kunnen zien welke regelgeving relevant is voor welk type opleiding.

REKENVOORBEELD

Categorisering van de onderwijstaal:

Een rekenvoorbeeld voor een denkbeeldige bachelor, die bestaat uit 60 ec verplicht, waarvan 7,5 ec Engelstalig, en 75 ec keuze uit in totaal 240 ec aanbod, waarvan 60 ec Engelstalig:

1. $(60 \text{ ec verplicht} = 44,4\% \text{ van de hele major van } 135 \text{ ec}) * (7,5 \text{ ec Engels} = 12,5\% \text{ van major verplicht van } 60 \text{ ec}) = 5,55\% \text{ Engelstalig}$
2. $(75 \text{ ec major keuze} = 55,6\% \text{ van de hele major van } 135 \text{ ec}) * (60 \text{ ec Engels} = 25\% \text{ van het totale aanbod van majorkeuzecursussen van } 240 \text{ ec}) = 13,9\% \text{ Engelstalig}$
3. $5,55\% + 13,9\% = 19,45\% \text{ Engelstalig, dus } \mathbf{N(+E)}$

3. Uitgangspunten voor het taalbeleid van de Universiteit Utrecht

3.1 Het wettelijk kader

3.1.1 Onderwijstaal

Volgens de WHW, artikel 7.2, hoofdregel, geldt dat de onderwijstaal in het hoger onderwijs Nederlands is, tenzij

- het een opleiding betreft met betrekking tot een andere taal (alleen relevant voor Geesteswetenschappen)
- het een gastcollege door een niet-Nederlandstalige docent betreft
- de meerwaarde van het voeren van een andere taal dan Nederlands, in dit geval het Engels, kan worden aangetoond. De WHW formuleert dit als: "tenzij dit, gelet op de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs, meer dan het voeren van het Nederlands, in het belang is van de student met het oog op de kennis, het inzicht of de vaardigheden die hij bij afronding van de opleiding moet hebben verworven."

De herkomst van studenten en reguliere docenten kan niet langer als argument worden gebruikt om een Engelstalige opleiding of tracé daarbinnen te voeren. Valide argumenten betreffen in elk geval de arbeidsmarkt voor afgestudeerden en de kwaliteit van het onderwijs, maar op dit moment (begin 2022) is nog onduidelijk in hoeverre de wetgever de eisen die aan de argumentatie worden gesteld nader zal specificeren.

- Ook bij de aanvraag voor nieuwe opleidingen van type E en E(+N) en
- indien van een bestaande opleiding of tracé binnen de opleiding de onderwijstaal wijzigt van N of N(+E) naar E of E(+N) moet aan het meerwaardecriterium worden voldaan.
- De onderwijstaal wordt vastgelegd in de OER.

3.1.2 Zorgplicht

Volgens artikel 1.3, lid 5 van de WHW dient de Universiteit Utrecht zich in het kader van haar werkzaamheden op het gebied van het onderwijs te richten op de bevordering van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands van alle studenten, Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige. De manier waarop de Universiteit Utrecht deze zorgplicht nakomt, is opgenomen in de OER (WHW artikel 7.13) en is onderdeel van de opleidingsaccreditatie (WHW artikel 5.12).

3.2 Het kader van de Universiteit Utrecht

Na de beschouwing van het wettelijk kader bespreken we de leidende principes voor het taalbeleid van de Universiteit Utrecht.

- ### 3.2.1
- De Universiteit Utrecht is een mondiaal opererende onderwijs- en onderzoeksinstituting, met een internationale staf en studentenpopulatie. Tegelijkertijd is de Universiteit Utrecht verankerd in de Nederlandse samenleving: het grootste deel van het personeel en de studenten is Nederlandstalig, en studenten worden voorbereid op een arbeidsmarkt die in meerdere of mindere mate ook Nederlandstalig is. Daarom kiest de Universiteit Utrecht ervoor een tweetalige (Nederlands- en Engelstalige) universiteit te zijn. Maar dat betekent niet dat de Universiteit Utrecht zich in al haar uitingen van tweetaligheid bedient: zij maakt daarbij beredeneerde keuzes. Dat kan zij doen omdat zij de volgende taalpolitiek voert ten aanzien van medewerkers en studenten:

- De Universiteit Utrecht verwacht van al haar medewerkers, van huis uit Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige, dat zij zowel Nederlands als Engels beheersen.³ Zij stimuleert hen dan ook en stelt hen in de gelegenheid om hun taalbeheersing op het gebied van het Nederlands en Engels te ontwikkelen en te versterken (zie 6.5.1 en 6.5.2).
- De Universiteit Utrecht verwacht van Nederlandstalige studenten dat zij op basis van hun vooropleiding een zodanige kennis van het Engels hebben dat zij kunnen deelnemen aan Engelstalig bacheloronderwijs en dus ook Engelstalige communicatie kunnen recipiëren.
- De Universiteit Utrecht verwacht van niet-Nederlandstalige studenten in Engelstalige (tracés binnen) opleidingen *niet* dat zij Nederlands beheersen of Nederlands leren. Wel worden zij gestimuleerd en in staat gesteld om zich elementair Nederlands eigen te maken en, als zij dat willen, die kennis ten minste passief (lees- en luistervaardigheid) tot op hoog niveau te ontwikkelen (zie 6.3.4).

Dit gedifferentieerde verwachtingspatroon ten aanzien van de taalvaardigheid van medewerkers en studenten, gekoppeld aan de inspanning die de Universiteit Utrecht levert om hen in staat te stellen een passend niveau van taalvaardigheid te verwerven, brengt met zich mee dat de volgende leidraad voor het gebruik van de voertalen Nederlands en Engels kan worden gehanteerd:

- De voertaal van onderwijs aan en communicatie met studenten in Engelstalige (tracés binnen) opleidingen (E en E(+N)) is Engels of tweetalig (Engels en Nederlands); dit betreft ook de voertaal van de betreffende opleidingscommissie.
 - Uitzondering: ten bate van studenten in Engelstalige (tracés binnen) opleidingen die willen deelnemen aan medezeggenschapsorganen of andere overleggen *die het niveau van de opleiding overstijgen* kan worden verwacht dat de Universiteit Utrecht hen in staat stelt voldoende Nederlands te leren; in deze medezeggenschapsorganen en overleggen is de voertaal dan ook Nederlands, maar kan ook in het Engels worden gesproken (luistertaal).
- De voertaal van onderwijs en communicatie met studenten in Nederlandstalige (tracés binnen) opleidingen (N en N(+E)) is Nederlands of tweetalig (Nederlands en Engels).
- De voertaal van communicatie met medewerkers is in sommige gevallen uitsluitend Nederlands en in andere gevallen tweetalig, Nederlands en Engels, volgens de volgende richtlijnen.
- De voertaal is Engels of tweetalig (Engels en Nederlands) indien de communicatie (ook) gericht is op medewerkers van wie niet verwacht kan worden dat zij Nederlands beheersen, omdat zij
 - vast aangestelde medewerkers zijn die nog zo kort in dienst zijn dat ze niet in de gelegenheid zijn geweest om voldoende Nederlands te leren (m.a.w. het eerste jaar van de aanstelling), of
 - tijdelijk aangestelde medewerkers zijn voor wie beheersing van het Nederlands niet essentieel is voor de uitvoering van hun taken (b.v. postdoctorale onderzoekers, promovendi).

Zo kan de Universiteit Utrecht stellen dat bijvoorbeeld de voertaal in opleidingscommissies van Engelstalige (tracés binnen) opleidingen (E en E(+N)) Engels is. Anderzijds kan de voertaal in faculteitsraden en de universiteitsraad Nederlands zijn, met de mogelijkheid om ook in het Engels te spreken, omdat ervan kan worden uitgegaan dat in deze medezeggenschapsorganen

- medewerkers zitting hebben die langer dan een jaar aan de Universiteit Utrecht verbonden zijn en dus hun Nederlands zodanig hebben kunnen ontwikkelen dat zij voldoende lees- en luistervaardigheid hebben;
- studenten zitting hebben die zich gedurende de periode dat zij aan de Universiteit Utrecht studeren een zekere affiniteit met de institutionele kanten van het universitair bedrijf hebben ontwikkeld en die in staat zijn gesteld om gedurende die periode hun Nederlands zodanig op niveau te brengen dat zij voldoende lees- en luistervaardigheid hebben.

Zie voor een uitwerking ten aanzien van de voertaal van de medezeggenschap sectie 7 en voor een uitwerking ten aanzien van de communicatie sectie 8.

3. Deze verwachting geldt niet voor relatief kort aangesteld niet-Nederlandstalig personeel, b.v. promovendi en postdocs, ook al worden ook zij gestimuleerd om in elk geval op elementair niveau Nederlands te leren.

Ten slotte: de wens om een inclusieve universiteit te zijn laat zich niet eenvoudig vertalen naar een simpel en algemeen geldig taalbeleid buiten het klassikale onderwijs. Zonder meer kiezen voor Engels bergt het risico in zich dat Nederlandstalige personeelsleden en studenten die op hoog niveau over complexe zaken, zowel vakinhoudelijk als bestuurlijk, moeten bevinden, zich daarin gehinderd voelen als dat uitsluitend in het Engels kan, ook al biedt de Universiteit Utrecht voldoende mogelijkheden om hun Engelse taalvaardigheid te ontwikkelen. Zonder meer kiezen voor Nederlands bergt een vergelijkbaar risico voor niet-Nederlandstalige personeelsleden en studenten, ook al biedt de Universiteit Utrecht voldoende mogelijkheden om hun Nederlandse taalvaardigheid te ontwikkelen. Er zal dus ten aanzien van de voertaal altijd een compromis gevonden moeten worden waarmee beide groepen uit de voeten kunnen. Het taalbeleidsplan heeft als uitgangspunt dat de grootst mogelijke inclusiviteit wordt bereikt indien de Universiteit Utrecht stimuleert dat

- alle medewerkers en alle studenten een hoog niveau van spreek- en schrijfvaardigheid hebben in één van beide talen Nederlands en Engels, en dat zij die taal in zoveel mogelijk omstandigheden kunnen gebruiken
- alle medewerkers en studenten ten minste over een adequaat niveau van lees- en luistervaardigheid in de andere taal beschikken, met verdere aanscherping die taakafhankelijk is, zodat zij die andere taal in zoveel mogelijk omstandigheden kunnen recipiëren.

Naast deze algemene leidraad is er een aantal andere algemene overwegingen die het taalbeleid van de Universiteit Utrecht inspireren:

- 3.2.2** Het is van belang dat studenten bij afstuderen beschikken over de internationale en interculturele vaardigheden die nodig zijn om te functioneren in een sterk globaliserende arbeidsmarkt.
- 3.2.3** Veel opleidingen van de Universiteit Utrecht creëren daarom een internationale leeromgeving met een studentenpopulatie van Nederlandse en internationale studenten, wat noopt tot keuzes met betrekking tot de voertaal van de opleiding.
- 3.2.4** Daarbij dient in ogenschouw genomen te worden welke taalvaardigheid afgestudeerden nodig hebben bij meer op het Nederlandse werkveld gerichte opleidingen en sterk op de internationale beroepenmarkt gerichte opleidingen.
- 3.2.5** Het is wenselijk dat bacheloropleidingen zorg dragen dat afgestudeerden over voldoende beheersing van de Engelse taal beschikken om toegelaten te worden tot de Engelstalige masters van de Universiteit Utrecht. Dat wil zeggen dat Nederlandstalige bacheloropleidingen die aansluiten op een of meerdere Engelstalige masterprogramma's in de regel opleidingen van het type N(+E) zijn.
- 3.2.6** De universiteit wil in de masterfase een internationaal competitief onderwijsaanbod bieden dat het onderzoekspaleet van de universiteit weerspiegelt en nationaal en internationaal talent aantrekt; daarom is het uitgangspunt dat in de masterfase de onderwijstaal Engels is (E of E(+N)), met beredeneerde uitzonderingen. In de bachelor is de onderwijstaal Nederlands (N of N(+E)), met beredeneerde uitzonderingen.
- 3.2.7** Het is van belang dat Nederlandstalige studenten gestimuleerd worden hun Nederlandse taalvaardigheid op academisch niveau te ontwikkelen voor wat betreft het kennisgebied van de opleiding.
- 3.2.8** Het is van belang dat niet-Nederlandstalige studenten gestimuleerd worden Nederlands te leren.
- 3.2.9** Het is wenselijk dat de uitgangspunten die vastgelegd zijn in het taalbeleidsplan worden vertaald in een uitvoeringhandleiding aan CvB en decanen, aan de hand waarvan zij noodzakelijke acties kunnen ondernemen ten aanzien van het taalbeleid van hun opleidingen, van de medezeggenschap en van de communicatie.

4. Taalkeuze in het onderwijs

4.1 Bacheloropleidingen: Nederlandstalige opleidingen (N en N+E)

- 4.1.1** In de bacheloropleiding is de voertaal in de regel het Nederlands.
- 4.1.2** Een bacheloropleiding die, of een tracé binnen een bacheloropleiding dat, studenten voor 100% Nederlandstalig kunnen volgen geldt als een opleiding / tracé van type N.
- 4.1.3** Onderdelen van het curriculum, waaronder tevens de toetsen, kunnen in het Engels aangeboden worden indien:
- niet-Nederlandstalige docenten het onderdeel verzorgen
 - het onderdeel bedoeld is om interculturele en internationale vaardigheden te verwerven in de setting van een international classroom (bijvoorbeeld door middel van het ontvangen van exchange studenten)
 - het voor dit onderdeel noodzakelijk wordt geacht dat studenten de vaardigheid verwerven in het Engels te spreken en/of te schrijven
 - de opleiding exclusief of onder meer voorbereidt op de vereisten van een Engelstalige master aan de Universiteit Utrecht, in welk geval een of meer onderwijsonderdelen Engelstalig dienen te worden ingericht, opdat studenten in de gelegenheid worden gesteld zich in de Engelse taal te bekwamen op het vakgebied van de opleiding.

Maximaal 1/3 van de cursussen van de opleiding of enig tracé binnen de opleiding, berekend over de gehele opleiding met uitzondering van de profileringsruimte, mogen om de genoemde redenen Engelstalig worden ingericht. Bacheloropleidingen of tracés daarbinnen die aldus zijn ingericht zijn van het type N(+E) (zie sectie 2 voor de gehanteerde berekening).

Wordt de grens van 1/3 overschreden, dan geldt de opleiding of het tracé binnen de opleiding als Engelstalig (type E(+N)).

- 4.1.4** In de OER wordt vastgelegd of de opleiding van het type N is of van het type N(+E).

4.2 Bacheloropleidingen: Engelstalige opleidingen of tracés binnen opleidingen (E(+N) en E)

- 4.2.1** Indien dit meerwaarde heeft ten opzichte van het Nederlands, kan de voertaal van de bacheloropleiding of een tracé binnen een bacheloropleiding het Engels zijn. Het Engels als voertaal heeft meerwaarde indien
- het, in termen van het te bestuderen wetenschapsgebied of de voorbereiding op een werkveld of beroepsloopbaan, gaat om een internationaal georiënteerde opleiding
 - de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs, daartoe noodzaakt.⁴
- 4.2.2** De meerwaarde van het voeren van het Engels als onderwijstaal dient expliciet beargumenteerd te worden.
- 4.2.3** Indien een goede beheersing van het Engels op academisch niveau in woord en geschrifte een doelstelling van de opleiding is, moeten alle onderwijsonderdelen voor alle studenten in het Engels worden aangeboden en afgelegd. In dat geval geldt de opleiding als volledig Engelstalig (type E).

4. Nader uit te werken op basis van wettelijk kader

- 4.2.4** Indien de voordelen van de *international classroom* verankerd zijn in de doelstellingen van de opleiding en het gebruik van het Engels een middel tot het creëren van de *international classroom* is, is de taal in de klas en bij andere groepsactiviteiten het Engels, maar kunnen *individuele* onderdelen van het curriculum, waaronder de toetsen en het eindwerkstuk, voor Nederlandstalige studenten in het Nederlands worden aangeboden (om welke onderdelen het gaat wordt vastgelegd in de OER). In dat geval geldt de opleiding als van het type E(+N).
- 4.2.5** In de OER wordt vastgelegd of de opleiding van het type E of E(+N) is. De argumentatie voor de meerwaarde van het voeren van de opleiding in het Engels wordt tevens in de OER vastgelegd.

4.3 Masteropleidingen: Engelstalige programma's of tracés binnen programma's

- 4.3.1** In overeenstemming met de wens van de universiteit om in de masterfase een internationaal competitief onderwijsaanbod te bieden dat het onderzoekspaleet van de universiteit weerspiegelt en nationaal en internationaal talent aantrekt, is de onderwijstaal van masterprogramma's in beginsel het Engels.
- 4.3.2** In overeenstemming met het wettelijk kader moet voor elke Engelstalig masterprogramma of tracé binnen het programma de meerwaarde van het voeren van de opleiding of het tracé in het Engels, ten opzichte van het Nederlands, worden beargumenteerd. Het Engels als voertaal heeft meerwaarde indien
- het, in termen van het te bestuderen wetenschapsgebied of de voorbereiding op een werkveld of beroepsloopbaan, gaat om een internationaal georiënteerde opleiding
 - de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs, daartoe noodzaakt⁵.
- 4.3.3** In het geval van masterprogramma's die gericht zijn op een internationale carrière van alumni in het onderzoek (de tweejarige onderzoeksmasters) kan deze doelstelling als generieke argumentatie van de meerwaarde van het voeren van het Engels dienen. Een programmaspecifieke argumentatie is in dat geval overbodig.
- 4.3.4** De meerwaarde van het voeren van het Engels als onderwijstaal dient expliciet beargumenteerd te worden.
- 4.3.5** Indien een goede beheersing van het Engels op academisch niveau in woord en geschrifte een doelstelling van de opleiding of het tracé (programma) binnen de opleiding is, moeten alle onderwijsonderdelen voor alle studenten in het Engels worden aangeboden en afgelegd. In dat geval geldt de opleiding c.q. het tracé als volledig Engelstalig (type E).
- 4.3.6** Indien de *international classroom* een doelstelling van de opleiding of het tracé (programma) binnen de opleiding is en het gebruik van het Engels een middel tot het creëren van de *international classroom* is, is de taal in de klas en bij andere groepsactiviteiten het Engels, maar kunnen individuele onderdelen van het curriculum, waaronder de toetsen, de stage en de scriptie, voor Nederlandstalige studenten in het Nederlands worden aangeboden. In dat geval geldt de opleiding als van het type E(+N).
- 4.3.7** In de OER wordt vastgelegd of de opleiding of het tracé (programma) binnen de opleiding van het type E of E(+N) is. De argumentatie voor de meerwaarde van het voeren van (het tracé binnen) de opleiding in het Engels wordt tevens in de OER vastgelegd.

5. Nader uit te werken op basis van wettelijk kader

4.4 Masteropleidingen: Nederlandstalige programma's of tracés binnen programma's

4.4.1 In overeenstemming met de richtlijn van de Universiteit Utrecht dat masterprogramma's zich in principe van de onderwijstaal Engels bedienen geldt de volgende stelregel: indien het voeren van het programma of het tracé binnen het programma in het Nederlands meerwaarde heeft ten opzichte van het voeren in het Engels, dan wordt (het tracé binnen) het programma in het Nederlands aangeboden en geldt het als Nederlandstalig (N of N(+E)). Meerwaarde kan worden aangetoond op basis van het beoogde werkveld of de beoogde arbeidsmarkt en/of indien de aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs daartoe aanleiding geeft⁶.

4.4.2 Voor het voeren van een (tracé binnen een) masterprogramma in het Nederlands is toestemming van het CvB vereist. De taalkeuze wordt vastgelegd in het URO.

4.4.3 Voor het voeren van een (tracé binnen een) masterprogramma in het Nederlands is geen toestemming in het kader van accreditatie vereist, omdat Nederlands voor de wet de standaardtaal van het onderwijs is.

4.4.4 Onderdelen van het curriculum, waaronder tevens de toetsen, kunnen in het Engels aangeboden worden indien:

- niet-Nederlandstalige docenten het onderdeel verzorgen
- het onderdeel bedoeld is om interculturele en internationale vaardigheden te verwerven in de setting van een international classroom (bijvoorbeeld door middel van het ontvangen van exchange studenten)
- het voor dit onderdeel noodzakelijk wordt geacht dat studenten de vaardigheid verwerven in het Engels te spreken en/of te schrijven,

Maximaal 1/3 van de cursussen van (het tracé binnen) het masterprogramma mogen om de genoemde redenen Engelstalig worden ingericht. Masterprogramma's of tracés daarbinnen die aldus zijn ingericht zijn van het type N(+E) (zie sectie 2 voor de gehanteerde berekening).

Wordt de grens van 1/3 overschreden, dan geldt het programma of het tracé binnen het programma voor de wet als Engelstalig (type E(+N)).

4.4.5 In de OER wordt vastgelegd of het masterprogramma of het tracé daarbinnen van het type N is of van het type N(+E).

4.5 Bacheloropleidingen en masterprogramma's in de talen (alleen Geesteswetenschappen)

Indien het een opleiding betreft die betrekking heeft op de bestudering van een andere taal dan Nederlands (b.v. de opleiding Engelse taal en cultuur, Spaanse taal en cultuur of Islam en Arabisch), dan is de meerwaarde van het voeren van de opleiding geheel of grotendeels (d.w.z. voor meer dan 1/3 van de cursussen) in die taal is dan niet nodig. Op masterniveau dient expliciet te worden vastgelegd om welke programma's of tracés binnen programma's het hierbij gaat.

4.6 Onderwijs voor Professionals

De taalkeuze van het onderwijs is vanzelfsprekend ook relevant voor het Onderwijs voor Professionals. Voor dit type onderwijs geldt dat de taalkeuze bepaald wordt door maatwerk, dat tussen de verzorgers en afnemers van het onderwijs wordt afgesproken.

6. Nader uit te werken op basis van wettelijk kader t.a.v. meerwaarde van Engelstaligheid.

5. Proces vastleggen voertaal

5.1 De voertaal van een opleiding of een tracé binnen een opleiding aan de Universiteit Utrecht kan zijn:

- Nederlands, onderscheiden naar typen N en N(+E) volgens de definitie in sectie 2 van dit document
- Engels, onderscheiden naar typen E en E(+N) volgens de definitie in sectie 2 van dit document.
- (alleen Geesteswetenschappen) in het geval van opleidingen die een andere taal dan Nederlands of Engels betreffen, indien minstens 2/3 van de cursussen van de opleiding of het tracé daarbinnen (berekend over de gehele opleiding / het gehele tracé minus de profileringsruimte in de bachelor) wordt behaald middels onderwijsonderdelen waarin de voertaal de doeltaal van de opleiding is: Duits, Frans, Italiaans of Spaans. Dit geldt ook voor masterprogramma's of tracés daarbinnen die op zulke bacheloropleidingen aansluiten.

5.2 De opleidingscommissie van de betreffende opleiding

heeft instemmingsrecht op het moment dat van een bestaande opleiding en/of van een tracé binnen de opleiding de voertaal wijzigt. In het geval van een nieuwe opleiding vervult de faculteitsraad de rol van de (dan nog niet bestaande) opleidingscommissie.

5.3 Registers

De voertaal of de voertalen van opleidingen en tracés binnen opleidingen worden vastgelegd in:

- het Centraal Register van Opleidingen in het Hoger Onderwijs (CROHO)
- de Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)
- het Universitair Register van Opleidingen (URO)
- de Onderwijs- en Examenregeling van de betreffende opleiding.

5.4 Opname in de OER

In de OER wordt opgenomen:

- de voertaal of voertalen van de opleiding. Indien een opleiding meerdere naar voertaal onderscheiden tracés kent, gelden als voertaal van de opleiding "Nederlands en Engels" en worden de voertalen van de tracés expliciet benoemd (bijvoorbeeld: de voertalen van de bacheloropleiding Literatuurwetenschap zijn Nederlands en Engels; de opleiding kent een Nederlandstalig tracé en een Engelstalig tracé).
- de taaleisen voor studenten die gelden als ingangseisen voor de bacheloropleiding, de masteropleiding en de naar voertaal onderscheiden tracés (zie 6.2)
- de wijze waarop, binnen of buiten het curriculum, de uitdrukkingsvaardigheid Nederlands en/of Engels, wordt bevorderd (zie 6.3).
- Indien de voertaal van de opleiding Engels is (E of E+N) volgens de definitie van sectie 2 van dit document), dient de meerwaarde van deze taalkeuze inhoudelijk onderbouwd te worden door te argumenteren dat
 - het, in termen van het te bestuderen wetenschapsgebied of de voorbereiding op een werkveld of beroepsloopbaan, gaat om een internationaal georiënteerde opleiding
 - de specifieke aard, inrichting of kwaliteit van het onderwijs, daartoe noodzaakt⁷.

5.5 Opname in de Universitaire Onderwijscatalogus

- Van alle cursussen wordt in de Universitaire Onderwijscatalogus vermeld wat de voerta(a)l(en) van het onderwijs in de desbetreffende cursus is/zijn en in welke ta(a)l(en) de toetsen worden afgenomen.

7. Nader uit te werken op basis van wettelijk kader.

6. Taaleisen, taalontwikkeling en uitdrukkingsvaardigheid van studenten, wetenschappelijk personeel en ondersteunend en beheerspersoneel

6.1 Taaleisen zijn geformuleerd in termen van het Europees Referentiekader

voor de vreemde-taalverwerving. Het volgende schema laat zien hoe de niveaus van het Europees Referentiekader (ERK = CEFR: Common European Framework of Reference for Languages) correleren met niveaus van veelgebruikte taalvaardigheidstesten en met de F-niveaus die gehanteerd worden ten aanzien van de beheersing van de moedertaal in het Nederlandse onderwijssysteem.

Europees Referentiekader	TOEFL	IELTS	F-niveaus
A1			
A2			
B1	42-71	4.0-5.0	2F
B2	72-94	5.5-6.0	3F
C1	95-120	6.5-7.5	4F
C2		8.0-9.0	

6.2 Taaleisen voor studenten

- 6.2.1** De enige instellingsbrede taaleisen die aan studenten worden gesteld betreffen *ingangseisen* voor bacheloropleidingen, masteropleidingen, en tracés daarbinnen. De minimale testresultaten op basis waarvan aan de ingangseisen wordt voldaan zijn vastgelegd in de model-Onderwijs- en Examenregeling van de Universiteit Utrecht. In het taalbeleidsplan wordt uitsluitend gerefereerd aan de niveaus van het Europees Referentiekader.
- 6.2.2** Als ingangseis in de bachelorfase geldt een minimumeis van B2 in de voertaal van de opleiding of het tracé binnen de opleiding (Nederlands of Engels). Deze eis wordt geacht gedekt te zijn door een vwo-diploma van een Nederlandse school en door het equivalent daarvan van een Vlaamse school. De eis wordt tevens geacht gedekt te zijn door andere via het Nederlands behaalde diploma's en certificaten die toegang geven tot de bachelorfase.
- 6.2.3** In de masterfase geldt als ingangseis met betrekking tot de voertaal (Engels of Nederlands) van het programma of het tracé binnen het programma de minimumeis van C1. Indien een toelatingscommissie van een masteropleiding het taalniveau toetst op een andere manier dan door gebruikmaking van voornoemde taaltesten, verdient het aanbeveling dat te doen met betrekking tot taalvaardigheid op het vakgebied van de opleiding.
- 6.2.4** Opleidingen aan de Universiteit Utrecht kunnen geen lagere minimumeisen dan die van 6.2.2. en 6.2.3. stellen. Zij kunnen wel, indien gemotiveerd, hogere minimumeisen stellen.
- 6.2.5** Ingangseisen ten aanzien van het taalniveau Nederlands en/of Engels worden vastgelegd in de OER.

6.3 Taalontwikkeling en uitdrukkingsvaardigheid van studenten

6.3.1 Wettelijk kader

Volgens de WHW zijn instellingen van hoger onderwijs verplicht de Nederlandse taal- en uitdrukkingsvaardigheid van alle studenten te bevorderen. Deze zorgplicht is onderdeel van de accreditatie van opleidingen. Nederlandstalige studenten dienen bij afronding van hun universitaire opleiding over een taalvaardigheidsniveau Nederlands te beschikken dat ten minste op het instroomniveau ligt (d.w.z. 4F, zie het schema in 6.1). Niet-Nederlandstalige studenten dienen in de gelegenheid te worden gesteld Nederlands te leren.

6.3.2 Taalontwikkeling en uitdrukkingsvaardigheid Nederlands van Nederlandstalige studenten

Als Nederlandstalige studenten definieert de Universiteit Utrecht studenten die zijn toegelaten tot de universiteit op basis van

- een Nederlandstalig vwo-diploma
- het Vlaamse equivalent daarvan
- andere middels het Nederlands behaalde diploma's en certificaten die toegang geven tot de bachelorfase.

Zij bezitten bij instroom in de Universiteit Utrecht beheersingsniveau 4F op het gebied van uitdrukkingsvaardigheid van het Nederlands (zie het schema in 6.1).

De Universiteit Utrecht kwijt zich als volgt van haar zorgplicht voor de ontwikkeling van het Nederlands van Nederlandstalige studenten:

- De Universiteit Utrecht acht haar zorgplicht voor de taalontwikkeling van het Nederlands van studenten met het bereiken van het bachelordiploma vervuld. Met het bereiken van het bachelordiploma hebben studenten voldoende gelegenheid gehad hun Nederlandse taalvaardigheid op academisch niveau te ontwikkelen.
- Nederlandstalige studenten in Nederlandstalige (tracés binnen) bacheloropleidingen, zowel van type N als van type N(+E), worden binnen en buiten het curriculum voldoende in de gelegenheid gesteld hun Nederlandse taalvaardigheid te ontwikkelen (zie 6.3.3, 6.3.4). Het bereikte niveau van schriftelijke academische taalvaardigheid op het gebied van hun opleiding wordt getoetst in het kader van de opleidingsaccreditatie.
- Nederlandstalige studenten in Engelstalige (tracés binnen) bacheloropleidingen van het type E(+N) worden in het kader van hun studie in de gelegenheid gesteld individuele onderdelen van het onderwijsprogramma in het Nederlands af te leggen; om welke onderdelen dit gaat is vastgelegd in de OER (zie ook 6.3.3.1, zesde bulletpoint). Studenten worden gewezen op deze mogelijkheid.
- Nederlandstalige studenten in Engelstalige (tracés binnen) bacheloropleidingen van het type E (100% Engelstalig) kunnen in hun profileringsruimte (door het kiezen van Nederlandstalige keuzecursussen) hun Nederlandse taalvaardigheid ontwikkelen. Studenten worden gewezen op deze mogelijkheid, die tevens in de OER wordt vastgelegd.
- Voor alle Nederlandstalige studenten geldt dat de Universiteit Utrecht hun de mogelijkheid biedt om zich extracurriculair te trainen op het gebied van mondelinge en schriftelijke academische taalvaardigheid in het Nederlands (zie 6.3.4). Studenten worden gewezen op deze mogelijkheid, die tevens in de OER wordt vastgelegd.

6.3.3 Taalontwikkeling van studenten binnen het curriculum

6.3.3.1 Bacheloropleidingen moeten zodanig zijn ingericht dat ze studenten voorbereiden op het vereiste taal- en uitdrukkingsniveau Nederlands en/of Engels (of Duits, Frans, Italiaans en Spaans in het geval van een opleiding betreffende die taal) van aansluitende masteropleidingen aan de Universiteit Utrecht. Bacheloropleidingen maken duidelijk hoe de student in de loop van de opleiding van het ingangsniveau van de bachelor (in de regel minimaal B2) kan komen tot het beoogde ingangsniveau van de master (in de regel minimaal C1) op een manier die past bij de aard en inhoud van de opleiding. Daarbij gelden de volgende stelregels:

- (Tracés binnen) bacheloropleidingen van type N en N(+E) dienen studenten voldoende voor te bereiden op Nederlandstalige (tracés binnen) masterprogramma's. Het bereikte eindniveau van academische taalvaardigheid wordt getoetst bij de opleidingsaccreditatie.
- (Tracés binnen) opleidingen van type E en E(+N) dienen studenten voldoende voor te bereiden op Engelstalige (tracés binnen) masterprogramma's. Het bereikte eindniveau van academische taalvaardigheid wordt getoetst bij de opleidingsaccreditatie.
- (Tracés binnen) opleidingen van type N bereiden uit de aard der zaak studenten niet voor op Engelstalige (tracés binnen) masteropleidingen (zij kunnen dus alleen bestaan indien er aan de Universiteit Utrecht een aansluitend Nederlandstalig masterprogramma is); om studenten de gelegenheid te bieden om zich op een aansluitend Engelstalig masterprogramma voor te bereiden garandeert de faculteit dat er voldoende voor de aansluiting relevant Engelstalig onderwijsaanbod bestaat waarvan studenten bij de inrichting van hun profileringsruimte gebruik kunnen maken.
- (Tracés binnen) opleidingen van type E bereiden uit de aard der zaak studenten niet voor op Nederlandstalige (tracés binnen) masteropleidingen (zij kunnen dus alleen bestaan indien er aan de Universiteit Utrecht een aansluitend Engelstalig masterprogramma is); om studenten de gelegenheid te bieden om zich op een aansluitend Nederlandstalig masterprogramma voor te bereiden garandeert de faculteit dat er voldoende voor de aansluiting relevant Nederlandstalig onderwijsaanbod bestaat, waarvan studenten bij de inrichting van hun profileringsruimte gebruik kunnen maken.
- Opleidingen van type N(+E) die een aansluitend Engelstalig masterprogramma aan de Universiteit Utrecht hebben, maken studenten die zich op zo'n masterprogramma voorbereiden duidelijk op welke wijze zij curriculaire de Engelse taalvaardigheid van studenten ontwikkelen op een manier die past bij de aard en inhoud van de opleiding; dit wordt vastgelegd in de OER.
- Opleidingen van type E(+N) die een aansluitend Nederlandstalig masterprogramma aan de Universiteit Utrecht hebben, maken studenten die zich op zo'n masterprogramma voorbereiden duidelijk op welke wijze zij curriculaire de Nederlandse taalvaardigheid van studenten bevorderen op een manier die past bij de aard en inhoud van de opleiding (NB: curriculaire kan dat in E(+N) (tracés binnen) opleidingen uitsluitend in de vorm van individuele onderwijsonderdelen, zoals tentamens, werkstukken, stages: zie sectie 2); dit wordt vastgelegd in de OER.
- Opleidingen maken studenten attent op de mogelijkheden die de Universiteit Utrecht biedt om extracurriculaire de taalvaardigheid van studenten in het Nederlands en Engels te ontwikkelen; dit wordt vastgelegd in de OER.

6.3.3.2 Masterprogramma's hebben als voertaal de taal die studenten het meest adequaat voorbereidt op het aansluitende werkveld. Daarmee voldoen zij in principe aan de inspanningsverplichting om het uitdrukkingsvermogen van studenten in het Engels en/of Nederlands te bevorderen. Masterprogramma's maken studenten attent op de mogelijkheden die de Universiteit Utrecht biedt om extracurriculaire de taalvaardigheid van studenten in het Nederlands en Engels te ontwikkelen (zie 6.3.4); dit wordt vastgelegd in de OER.

6.3.3.3 Verantwoordelijkheid van de decaan. De kwaliteitsborging van het taalniveau binnen het curriculum en het garanderen van onderwijsaanbod conform de stelregels van 6.3.3.1 is de verantwoordelijkheid van de decaan van de betreffende faculteit.

6.3.4 Taalontwikkeling en uitdrukkingsvaardigheid van studenten buiten het curriculum

Volgens de WHW zijn instellingen van hoger onderwijs verplicht de Nederlandse taal- en uitdrukkingsvaardigheid van alle studenten, zowel Nederlandstalige als niet-Nederlandstalige, te bevorderen.

- Voor niet-Nederlandstalige studenten, die uit de aard der zaak studeren in Engelstalige (tracés binnen) opleidingen (E en E(+N)), biedt de Universiteit Utrecht gratis taalcursussen Nederlands aan tot ten minste A2 niveau. Op deze manier wordt niet-Nederlandstalige studenten, die aan een Engelstalige opleiding aan de Universiteit Utrecht studeren, de mogelijkheid geboden om een elementair taalniveau Nederlands te bereiken, zodat zij aansluiting kunnen vinden bij het sociale leven van het gastland. De opleiding dient studenten op adequate wijze te wijzen op dit aanbod. Het is aan de individuele student om deze mogelijkheid te benutten. Het aanbod dient in de OER van Engelstalige opleidingen te worden vastgelegd.
- Opdat niet-Nederlandstalige studenten in staat worden gesteld deel te nemen aan Nederlandstalige medezeggenschap, worden studenten die dat willen in de gelegenheid gesteld om de Nederlandse taalvaardigheid tot op het vereiste niveau, C1, ten minste passief in de vorm van lees- en luistervaardigheid, te trainen.
- Voor Nederlandstalige studenten biedt het Skills Lab van de Universiteit Utrecht begeleiding aan waarmee zij, in aanvulling op de training in vakgerelateerde uitdrukkingsvaardigheid die in de opleiding wordt geboden, hun schriftelijke en mondelinge uitdrukkingsvaardigheden kunnen trainen. De opleiding dient studenten op adequate wijze te wijzen op dit aanbod. Het is aan de individuele student om deze mogelijkheid te benutten. Het aanbod dient in de OER te worden vastgelegd.

6.4 Taaleisen wetenschappelijk personeel

6.4.1 Taaleisen Engels

- In UNL-verband is afgesproken dat de taaleis C1 geldt voor wetenschappelijk personeel dat actief is in Engelstalig onderwijs. Deze eis geldt dus voor de gehele Universiteit Utrecht.

6.4.2 Taaleisen Nederlands

- Equivalent aan voornoemde eis geldt dat wetenschappelijk personeel dat actief is in Nederlandstalig onderwijs moet voldoen aan de taaleis C1.
- Elke faculteit bepaalt of en binnen welk tijdsbestek niet-Nederlandstalig wetenschappelijk personeel geacht wordt voldoende Nederlands te leren om (a) in het Nederlands onderwijs te geven, en/of (b) om aan overleggen en de medezeggenschap deel te nemen.

6.5 Taalontwikkeling wetenschappelijk personeel

6.5.1 Taalontwikkeling Engels

- Al het wetenschappelijk personeel waarvan Engels niet de moedertaal is en dat actief is in Engelstalig onderwijs doet een taalassessment. Indien de uitkomst van het assessment niet voldoet aan de minimumeis (C1), wordt de medewerker in de gelegenheid gesteld om de Engelse taalvaardigheid te trainen, opdat het gewenste minimumniveau wordt bereikt.
- Bij de beoordeling en de training van het niveau van het Engels van wetenschappelijk personeel is de specifieke onderwijscontext waarbinnen het Engels in de *international classroom* wordt gebruikt, bepalend. Training en beoordeling zijn dan ook toegesneden op *English Medium Instruction* (EMI) en niet op algemene taalvaardigheid in brede zin.
- Voor medewerkers die kunnen aantonen over voldoende positieve ervaring met onderwijs in het Engels in een international classroom te beschikken, geldt dat zij bij hun onderwijsdirecteur een verzoek tot ontheffing van een assessment kunnen indienen. In dat verzoek dient de relevante onderwijservaring te worden vermeld. Ook certificaten die uitgegeven zijn door andere onderwijsinstellingen of commerciële organisaties (te denken valt aan *Cambridge Certificate* en TOEFL) kunnen in het verzoek meegenomen worden. Aan de hand van de criteria van het *lecturer assessment grid* (zie bijlage 1) en op basis van het ontheffingsverzoek en van een check van de resultaten van cursusevaluaties (vanuit de vraag: wordt daarin positief of negatief bericht ten aanzien van van Engelse taalvaardigheid in de *international classroom*?) beoordeelt de onderwijsdirecteur of een ontheffing van het assessment kan worden verleend. Indien het oordeel positief is, wordt vastgelegd in het personeels-informatiesysteem dat de medewerker het gewenste niveau op het gebied van Engelstaligheid heeft behaald. In geval van twijfel verwijst de onderwijsdirecteur de medewerker door naar het assessment.
- Medewerkers wier moedertaal Engels is, voldoen aan het gewenste niveau op het gebied van *English Medium Instruction* op het moment dat zij de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) hebben behaald. Op dat moment wordt in het personeelsinformatiesysteem (SAP) vastgelegd dat zij aan de taaleis Engels hebben voldaan.
- De leidinggevende spreekt met de medewerker af binnen welk tijdbestek, op welke manier en met welke financiering het assessment en de eventuele trainingen worden voltooid.
- De afdeling HR biedt zowel assessments als taaltrainingen aan, die bekend gemaakt worden via de Development Guide.
- Als de uitkomst van het taalassessment is dat het gewenste niveau is bereikt, wordt dat vastgelegd in het personeelsinformatiesysteem (SAP).

Het staat faculteiten vrij om aanvullende eisen te stellen aan de bekwaamheid van docenten om in het Engels een *international classroom* te leiden (b.v. interculturele competentie, omgang met studenten die vanuit een diverse achtergrond van moedertalen Engels gebruiken). In dat geval vormen het behaalde taalniveau C1 toegespitst op *English Medium Instruction* samen met het voldoen aan de aanvullende eisen de zogenaamde *Basiskwalificatie Engelstaligheid* (BKE)⁸.

8. Bij Geesteswetenschappen wordt deze BKE gehanteerd.

6.5.2 Taalontwikkeling Nederlands

- Niet-Nederlandstalig wetenschappelijk personeel dat geacht wordt actief te zijn in Nederlandstalig onderwijs en dat niveau C1 nog niet heeft bereikt, wordt in de gelegenheid gesteld om de Nederlandse taalvaardigheid tot op het vereiste niveau te trainen.
- Bij de beoordeling en de training van het niveau van het Nederlands van wetenschappelijk personeel is de specifieke onderwijscontext waarbinnen het Nederlands wordt gebruikt, bepalend. Training en beoordeling zijn dan ook toesneden op Nederlands als onderwijstaal en niet op algemene taalvaardigheid in brede zin.
- Voor van huist uit niet-Nederlandstalige medewerkers die kunnen aantonen over voldoende positieve ervaring met onderwijs in het Nederlands te beschikken, geldt dat zij bij hun onderwijsdirecteur een verzoek tot ontheffing van een assessment kunnen indienen. In dat verzoek dient de relevante onderwijservaring te worden vermeld. Ook certificaten die uitgegeven zijn door andere onderwijsinstellingen of commerciële organisaties kunnen in het verzoek meegenomen worden. Aan de hand van de criteria van het lecturer *assessment grid* (zie bijlage 1) en op basis van het ontheffingsverzoek en van een check van de resultaten van cursusevaluaties (vanuit de vraag: wordt daarin positief of negatief bericht ten aanzien van Nederlandse taalvaardigheid?) beoordeelt de onderwijsdirecteur of een ontheffing van het assessment kan worden verleend. Indien het oordeel positief is, wordt vastgelegd in het personeelsinformatiesysteem dat de medewerker het gewenste niveau op het gebied van Nederlandstaligheid heeft behaald. In geval van twijfel verwijst de onderwijsdirecteur de medewerker door naar het assessment.
- Niet-Nederlandstalig wetenschappelijk personeel dat geacht wordt deel te nemen aan Nederlandstalige overleggen en de medezeggenschap, wordt in de gelegenheid gesteld om de Nederlandse taalvaardigheid tot op het vereiste niveau, C1, ten minste passief in de vorm van lees- en luistervaardigheid, te trainen.
- In beide gevallen spreekt de leidinggevende met de medewerker af binnen welk tijdbestek, op welke manier en met welke financiering de training wordt voltooid.
- De directie HR biedt zowel assessments als remedial trajecten aan via de Development Guide als onderdeel van loopbaanontwikkeling.
- Als de uitkomst van het taalassessment is dat het gewenste niveau is bereikt, wordt dat vastgelegd in het personeelsinformatiesysteem (SAP).

6.6 Taalontwikkeling ondersteunend en beheerspersoneel

- Voor ondersteunend personeel geldt een taakafhankelijke taaleis met betrekking tot de beheersing van het Engels: medewerkers die in hun dagelijks werk mondeling en/of schriftelijk in het Engels moeten kunnen communiceren dienen te voldoen aan een voor hun functie en taakuitoefening nader door de Universiteit Utrecht te specificeren beheersingsniveau van het Engels. Deze taaleis wordt gemonitord middels een taalassessment, bij bereiken van taaleis wordt dit vastgelegd in het personeelsinformatiesysteem (SAP).
- Medewerkers die aan een taaleis ten aanzien van de beheersing van het Engels moeten voldoen, kunnen op voorspraak van hun leidinggevende gebruik maken van cursusaanbod Engels.
- Anderstalige medewerkers wordt kosteloos een taalcursus Nederlands geboden tot op het niveau dat gewenst is voor de adequate uitoefening van de functie; dit wordt door leidinggevende en medewerker afgesproken.

7. Voertaal van de medezeggenschap

De medezeggenschapsorganen van de Universiteit Utrecht zijn: opleidingscommissies; faculteitsraden; de dienstraad; de universiteitsraad. In de opleidingscommissies zijn studenten en wetenschappelijk personeel vertegenwoordigd. In de faculteitsraden en de universiteitsraad is daarenboven ook ondersteunend en beheerspersoneel vertegenwoordigd.

Enkele overwegingen zijn relevant om te kunnen besluiten welke voertaal in welk onderdeel van de medezeggenschap wordt gebezigd.

- De Universiteit Utrecht biedt niet-Nederlandstalige studenten (6.3.4) en medewerkers (6.5.2, 6.6) de gelegenheid om hun taalvaardigheid Nederlands tot op het niveau te ontwikkelen dat nodig is om deel te nemen aan overleggen van de medezeggenschap die in het Nederlands plaatsvinden. Daarvoor is luister- en leesvaardigheid op C1-niveau noodzakelijk. Spreekvaardigheid op dat niveau is niet noodzakelijk omdat niet-Nederlandstalige studenten en personeel worden aangemoedigd om zelf Engels te spreken tijdens deze overleggen, overeenkomstig het tweetalige karakter van de Universiteit Utrecht.
- Vanuit praktisch oogpunt is, afhankelijk van al dan niet aanwezige voorkennis, tijdsinspanning en taalvaardigheidstalent, een taaltraining van ten minste één jaar noodzakelijk alvorens niet-Nederlandstalige studenten en personeel het gewenste taalvaardigheidsniveau C1 bereiken.
- Van niet-Nederlandstalige studenten, die door de Universiteit Utrecht in staat worden gesteld volledig Engelstalig hun studie te volgen en af te sluiten, wordt niet verwacht dat zij Nederlands leren. Maar het is wel onontbeerlijk voor het functioneren van opleidingscommissies dat niet-Nederlandstalige studenten vanaf het moment waarop zij met hun studie aan de Universiteit Utrecht beginnen, kunnen deelnemen aan de kwaliteitszorg die door opleidingscommissies wordt uitgevoerd. Zij hebben dan dus ook niet de tijd en gelegenheid gehad om, als zij dat al zouden willen, voldoende Nederlands te leren om aan een Nederlandstalig systeem van kwaliteitszorg deel te nemen.
- Van niet-Nederlandstalige leden van het wetenschappelijk personeel, die geacht worden in de tweetalige organisatie van de Universiteit Utrecht te functioneren, wordt wel verwacht dat zij (op den duur) Nederlands leren. Maar het is niet onontbeerlijk dat zij meteen vanaf het moment dat zij de werkzaamheden aan de Universiteit Utrecht opnemen deelnemen aan de kwaliteitszorg die door opleidingscommissies wordt uitgevoerd.
- Een uitzondering betreft tijdelijk aangestelde medewerkers voor wie beheersing van het Nederlands niet essentieel is voor de uitvoering van hun taken (b.v. postdoctorale onderzoekers, promovendi). Van hen wordt niet verwacht dat zij Nederlands leren (maar zij worden wel in de gelegenheid gesteld dat te doen).
- Studenten en personeelsleden die lid van de faculteitsraad, de dienstraad of de universiteitsraad zijn, hebben die functie in de regel niet onmiddellijk bij aanvang van hun studie c.q. hun dienstverband aan de Universiteit Utrecht, noch is zo'n vliegende start onontbeerlijk voor het goed functioneren van deze medezeggenschapsorganen.

Op basis van deze algemene overwegingen kunnen we drie parameters onderscheiden aan de hand waarvan een besluit kan worden genomen over de taal van de verschillende medezeggenschapsorganen:

- (a) zijn van huis uit niet-Nederlandstalige studenten of personeelsleden betrokken?
- (b) kan van hen verwacht worden dat ze Nederlands leren?
- (c) is deelname van niet-Nederlandstalige studenten of personeelsleden aan het medezeggenschapsorgaan nog voordat zij de kans gehad hebben Nederlands te leren, onontbeerlijk voor het goed functioneren van het medezeggenschapsorgaan?

In het onderstaande schema leiden de genoemde afwegingen tot de volgende normstelling voor de voertalen van de medezeggenschap:

	niet-NL studenten/ medewerkers betrokken?	NL leren verwacht?	onmiddellijke deelname onontbeerlijk?	voertaal
opleidingscommissie van niet-NL opleiding/ tracé (E of E(+N))	ja	nee (studenten)	ja (studenten)	<i>Engels</i>
opleidingscommissie van een NL (N of N(+E)) en tevens van een niet-NL (E of E(+N)) opleiding/ tracé?	ja	nee (studenten)	ja (studenten)	<i>Engels of Engels en Nederlands</i>
faculteitsraad, dienstraad	ja	nee (studenten) ja (personeel)	uiterlijk 1 jaar na aanvang studie (studenten): ja	<i>Nederlands (er kan ook Engels worden gesproken)</i>
universiteitsraad	ja	nee (studenten) ja (personeel)	uiterlijk 1 jaar na aanvang studie (studenten): ja	<i>Nederlands (er kan ook Engels worden gesproken)</i>

Deze normstelling is bindend ten aanzien van de voertaal van opleidingscommissies. Ten aanzien van de voertaal van de faculteitsraad, dienstraad en universiteitsraad beoogt zij een handvat te geven waarmee de faculteitsbesturen en het college van bestuur in overleg met de raden een besluit kunnen nemen over de voertaal in de raden. Zij kunnen afwijken van de genoemde normstelling indien er specifieke argumenten zijn die zo'n afwijking opportuun maken. Alternatief kunnen zij vasthouden aan de normstelling maar wel naar bevind van zaken tegemoetkomen aan de wens om bijvoorbeeld bepaalde stukken in hun geheel of in samenvatting tevens in het Engels beschikbaar te stellen.

8. Voertaal in de communicatie

Conform het gestelde in sectie 3.2.1 geldt de volgende leidraad voor het gebruik van de voertalen Nederlands en Engels in de communicatie:

- De voertaal van communicatie met studenten die Engelstalige (tracés binnen) opleidingen volgen, is Engels of tweetalig (Engels en Nederlands)
 - Uitzondering: ten bate van studenten in Engelstalige (tracés binnen) opleidingen die willen deelnemen aan medezeggenschapsorganen of andere overleggen *die het niveau van de opleiding overstijgen* (dus niet opleidingscommissies) kan worden verwacht dat de Universiteit Utrecht hen in staat stelt voldoende Nederlands te leren; met leden van deze medezeggenschapsorganen en overleggen is de voertaal dan ook Nederlands.
- De voertaal van communicatie met studenten in Nederlandstalige (tracés binnen) opleidingen is Nederlands of tweetalig (Nederlands en Engels).
- De voertaal van communicatie met medewerkers is in elk geval Nederlands en in vele gevallen tweetalig, Nederlands en Engels.
- De voertaal is Engels of tweetalig (Engels en Nederlands) indien de communicatie (ook) gericht is op medewerkers van wie niet verwacht kan worden dat zij Nederlands beheersen, omdat zij
 - vast aangestelde medewerkers zijn die nog zo kort in dienst zijn dat ze niet in de gelegenheid zijn geweest om voldoende Nederlands te leren (m.a.w. het eerste jaar van de aanstelling), of
 - tijdelijk aangestelde medewerkers zijn voor wie beheersing van het Nederlands niet essentieel is voor de uitvoering van hun taken (b.v. postdoctorale onderzoekers, promovendi).

Hieruit volgt als praktisch beleid in concrete situaties:

- Communicatie gericht op alle studenten van de Universiteit Utrecht of op alle studenten van een faculteit is tweetalig (Nederlands en Engels).⁹
- Communicatie gericht op alle medewerkers van de Universiteit Utrecht of op alle medewerkers van een faculteit is tweetalig (Nederlands en Engels).¹⁰
- Communicatie die uitsluitend gericht is op studenten en/of medewerkers op een dieper niveau in de organisatie (departement, school, onderzoeksinstituut, strategisch thema, focusgebied, opleiding, programma of tracé binnen een opleiding, etc.) geschiedt in afhankelijkheid van de samenstelling van het publiek waarop de communicatie gericht is:
 - indien het publiek studenten in Nederlandstalige én Engelstalige (tracés binnen) opleidingen omvat, is de taal van communicatie Nederlands en Engels
 - indien het publiek studenten in Nederlandstalige maar niet in Engelstalige (tracés binnen) opleidingen omvat, is de taal van communicatie Nederlands
 - indien het publiek studenten in Engelstalige maar niet in Nederlandstalige (tracés binnen) opleidingen omvat, is de taal van communicatie Engels
 - indien het publiek tijdelijk aangestelde onderzoekers omvat voor wie beheersing van het Nederlands niet essentieel is voor de uitvoering van hun taken (b.v. postdoctorale onderzoekers, promovendi), is de taal van communicatie Nederlands en Engels
 - in organisatieonderdelen die uitsluitend of vrijwel uitsluitend het onderzoek behelzen (b.v. onderzoeksinstituut, strategisch thema, focusgebied), kan volstaan worden met het gebruik van Engels als taal van communicatie; er kan voor worden gekozen om daarnaast de communicatie ook in het Nederlands aan te bieden
 - in alle andere gevallen is de taal van de communicatie Nederlands; er kan voor worden gekozen, bij wijze van serviceverlening, om de communicatie naast in het Nederlands ook in het Engels aan te bieden (integraal, ten dele, of in de vorm van een samenvatting)
- Richtlijnen en handvaten voor communicatie met onderdelen van de medezeggenschap zijn te vinden in sectie 7.
- Elke organisatorische eenheid bepaalt op basis van voornoemde richtlijnen haar taalbeleid in de communicatie, legt het taalbeleid vast in haar beleidsrichtlijnen en houdt zich in de uitvoeringspraktijk gebonden aan het gekozen taalbeleid.

9. Alleen indien een faculteit uitsluitend Nederlandstalige (tracés binnen) opleidingen kent, kan communicatie in uitsluitend het Nederlands plaatsvinden.

10. Alleen indien een faculteit uitsluitend Nederlandstalige (tracés binnen) opleidingen kent en ook van alle medewerkers die niet in het onderwijs actief zijn kan worden verwacht dat ze het Nederlands beheersen, kan communicatie in uitsluitend het Nederlands plaatsvinden.

BIJLAGE 1.

Toetsingsmatrix voor docenten

(Lecturer Assessment Grid)

Om vast te kunnen stellen of docenten de taalvaardigheden op het gewenste niveau beheersen (C1), wordt gebruik gemaakt van het voor dit doel ontworpen *Lecturer Assessment Grid*. Het grid beschrijft voor ieder van deze vaardigheden verschillende niveaus van 1 (onvoldoende) tot 5 (uitstekend). Een docent voldoet aan de eisen van de BKE als hij/zij op ieder van de vaardigheden ten minste 3 scoort. EMI = English Medium Instruction.

	Spreekvaardigheid (vlotheid en uitspraak)	Bereik en nauwkeurigheid	Interactie	Aanvullende vaardig- heden voor het geven van Engelstalig Onderwijs
●●●●● NIVEAU 5	Gelijkwaardig aan zeer spreekvaardige, goed opgeleide moedertaalspreker of volledig functionerende tweetalige spreker van een gevestigde variant van het Engels	Gelijkwaardig aan zeer spreekvaardige, goed opgeleide moedertaalspreker of volledig functionerende tweetalige spreker van een gevestigde variant van het Engels	Gelijkwaardig aan zeer spreekvaardige, goed opgeleide moedertaalspreker of volledig functionerende tweetalige spreker van een gevestigde variant van het Engels die gewend is om op effectieve wijze gesprekken aan te gaan met verschillende groepen van moedertaal- en niet-moedertaalsprekers van het Engels	Gelijk aan 4 hieronder.
●●●●● NIVEAU 4	Spreekt gelijkmatig, samenhangend, moeiteloos en met passende snelheid Kan gedurende enige tijd spreken met gebruik van een breed scala van discourse markers en verbindingswoorden, zonder onnatuurlijke taalgerelateerde onderbrekingen of aarzelingen Het accent van de eerste taal levert vrijwel geen belasting voor de luisteraar op en vormt geen hindernis voor effectieve communicatie Maakt op consistente wijze onderscheid tussen de meest significante fonologische contrasten, gebruikt klemtoon op begrijpelijke wijze, en gebruikt intonatie om een scala van pragmatische betekenissen uit te drukken	Breed scala van algemene, wetenschappelijke en domeinspecifieke woordenschat voor effectieve communicatie Kan complexe grammaticale structuren op nauwkeurige en efficiënte wijze gebruiken Kan ideeën in verschillende taalkundige vormen herformuleren en daarmee op nauwkeurige wijze subtielere betekenisnuances uitdrukken om nadruk te leggen, om onderscheid te maken en om ambiguïteit uit te sluiten Kan het Engels op flexibele en passende wijze gebruiken, ook waar emoties, toespelingen en grappen een rol spelen en waar wordt verwezen naar andere talen of culturele codes	Reageert op passende en effectieve wijze op vragen en opmerkingen zonder taalgerelateerde aarzeling Volledig in staat om op interactieve wijze begrip van betekenis te bewerkstelligen door na te gaan of hij/zij zich duidelijk heeft gemaakt, na te gaan of hij/zij de ander goed begrepen heeft, of de ander om verduidelijking te vragen Volledig in staat om waar nodig om te gaan met onduidelijke vragen of misverstanden Geeft blijk op de hoogte te zijn van de meest relevante sociolinguïstische en socioculturele verschillen in taalgebruik in de context van English-medium instruction, en gebruikt deze kennis om op effectieve wijze te bemiddelen tussen verschillende groepen gebruikers	Efficiënt gebruik van klasbeheer en ondersteuning in de les: past waar nodig pre-teaching van woordenschat toe Creëert een veilige en productieve leeromgeving waarin studenten zich vertrouwd voelen met het gebruik van het Engels als instructietaal In staat om verwachtingen van studenten zelfverzekerd en efficiënt te adresseren en beheren in een EMI-context In staat om op efficiënte en effectieve wijze passende feedback op schriftelijk werk te geven in een EMI-context

Spreekvaardigheid (vlotheid en uitspraak)

Spreekt gelijkmatig, samenhangend, bijna moeiteloos en doorgaans met passende snelheid

Kan gedurende enige tijd spreken met gebruik van verschillende discourse markers en verbindingswoorden, waarbij echter enkele onnatuurlijke taalgerelateerde onderbrekingen kunnen optreden

De uitspraak vertoont kenmerken van de eerste taal, maar voor de luisteraar levert dit slechts af en toe een belasting of begripsproblemen op

Maakt over het algemeen onderscheid tussen de meest significante fonologische contrasten, gebruikt klemtoon op begrijpelijke wijze, en gebruikt intonatie om eenvoudige pragmatische betekenis uit te drukken

Bereik en nauwkeurigheid

Heeft een goede beheersing van een breed scala van taal, waardoor hij/zij een formulering kan kiezen om zich duidelijk in een passende stijl uit te drukken over een breed scala van onderwerpen zonder zich te hoeven inperken in wat hij/zij wil zeggen

Fouten in grammatica en woordenschat treden af en toe wel op, maar leiden niet tot misverstand

Slaagt er vaak in het Engels op flexibele en passende wijze te gebruiken, ook waar emoties, toespelingen en grappen een rol spelen en waar wordt verwezen naar andere talen of culturele codes

Interactie

Reageert doorgaans op passende en effectieve wijze op vragen en opmerkingen, hoewel er soms taalgerelateerde aarzeling kan optreden

Goed in staat om op interactieve wijze begrip van betekenis te bewerkstelligen door na te gaan of hij/zij zich duidelijk gemaakt heeft of na te gaan of hij/zij de ander goed begrepen heeft, en om waar nodig om te gaan met onduidelijke vragen of misverstanden

Geeft blijk op de hoogte te zijn van de meest relevante sociolinguïstische en socioculturele implicaties van taalgebruik in de context van English-medium instruction, en probeert dit te gebruiken om te bemiddelen tussen verschillende groepen gebruikers

Aanvullende vaardigheden voor het geven van Engelstalig Onderwijs

Redelijk effectief gebruik van klasbeheer en ondersteuning in de les: past waar nodig pre-teaching van woordenschat toe

Creëert een veilige en productieve leeromgeving waarin studenten in het algemeen positief staan tegenover het gebruik van het Engels als instructietaal

In staat om verwachtingen van studenten te adresseren en beheren in een EMI-context

In staat om redelijk effectieve en passende feedback op schriftelijk werk te geven in een EMI-context

Spreekvaardigheid (vlotheid en uitspraak)

Kan over het algemeen gedurende enige tijd spreken. Gebruikt echter slechts een beperkt aantal discourse markers en verbindingswoorden en spreekt soms niet met passende snelheid

Spraak wordt gekenmerkt door onnatuurlijke taalgerelateerde onderbrekingen, wat nadelig kan zijn voor coherentie

De uitspraak vertoont sterke kenmerken van de eerste taal

De uitspraak is over het algemeen begrijpelijk, maar levert voor de luisteraar belasting op doordat bepaalde klanken niet aan de taal zijn aangepast, klemtoon verkeerd wordt gelegd en geen onderscheid wordt gemaakt tussen significante fonologische tegenstellingen

Zeer beperkt of niet passend gebruik van intonatie om pragmatische betekenis aan de duiden

Bereik en nauwkeurigheid

Taalvermogen is voldoende breed om duidelijke beschrijvingen te kunnen geven en standpunten over algemene onderwerpen uit te kunnen drukken zonder voor de luisteraar al te merkbaar naar woorden te hoeven zoeken, dit met gebruikmaking van complexe zinsvormen

Onnauwkeurigheden in grammatica of onjuistheden in woordkeuze kunnen afleiden en tot misverstand leiden

Heeft moeite met het uitleggen of op andere manieren formuleren van concepten

Heeft enige moeite met taalgebruik waarbij emoties, toespelingen en grappen een rol spelen, en met verwijzingen naar andere talen of culturele codes, in de relevante sociolinguïstische context

Interactie

Reageert soms op passende en effectieve wijze op vragen of opmerkingen

Als gevolg van taalgerelateerde aarzeling kan reactietijd lang zijn

Onvoldoende in staat om op interactieve wijze begrip van betekenis te bewerkstelligen door na te gaan of hij/zij zich duidelijk heeft gemaakt, na te gaan of hij/zij de ander goed begrepen heeft of de ander om verduidelijking te vragen

Onvoldoende in staat om waar nodig om te gaan met onduidelijke vragen of misverstanden

Geeft blijk van beperkt bewustzijn van de meest relevante sociolinguïstische en socioculturele implicaties van taalgebruik in de context van English-medium instruction, en doet geen pogingen dit te gebruiken om te bemiddelen tussen verschillende groepen gebruikers

Aanvullende vaardigheden voor het geven van Engelstalig Onderwijs

Ineffectief gebruik van klasbeheer en ondersteuning in de les: past niet waar nodig pre-teaching van woordenschat toe

Interactie in de klas is mogelijk ineffectief of veroorzaakt bezorgdheid onder minder gevorderde studenten

Heeft moeite met het adresseren en beheeren van verwachtingen van studenten in een EMI-context

Heeft moeite met het geven van effectieve en passende feedback op schriftelijk werk in een EMI-context

NIVEAU 1**Spreekvaardigheid
(vlotheid en uitspraak)**

Spraak is onderbroken en gefragmenteerd als gevolg van te lange pauzes, aarzelingen of valse starts, met name bij langere tijd spontaan spreken

Gebruikt zelden discourse markers of verbindingswoorden

Uitspraak staat effectieve communicatie in de weg

Uitspraak vertoont kenmerken die mogelijk alleen begrijpelijk zijn voor mensen die bekend zijn met de eerste taal van de spreker

**Bereik en
nauwkeurigheid**

Beperkte algemene, wetenschappelijke en/of domeinspecifieke woordenschat

Vermijdt het uitleggen of op andere manieren formuleren van concepten.

De vele fouten in woordenschat en grammatica staan effectieve communicatie in de weg

Taalgebruik waarbij emoties, toespelingen en grappen een rol spelen past helemaal niet bij de sociolinguïstische context

Neemt vaak toevlucht tot andere talen of culturele codes zonder rekening te houden met de impact op studenten

Interactie

Reageert niet op passende en effectieve wijze op vragen en opmerkingen

Beperkt in staat om op interactieve wijze begrip van betekenis te bewerkstelligen door na te gaan of hij/zij zich duidelijk heeft gemaakt, na te gaan of hij/zij de ander goed begrepen heeft of de ander om verduidelijking te vragen

Beperkt in staat om waar nodig om te gaan met onduidelijke vragen of misverstanden

Is zich niet bewust van de meest relevante sociolinguïstische en socioculturele implicaties van taalgebruik in de context van English-medium instruction

**Aanvullende vaardigheden voor het geven van
Engelstalig Onderwijs**

Geen klasbeheer of ondersteuning in de les: past niet waar nodig pre-teaching van woordenschat toe

Interactie in de klas is ineffectief en veroorzaakt bezorgdheid of weerstand onder studenten

Laat na verwachtingen van studenten te adresseren of beheren in een EMI-context

Heeft moeite met het geven van passende feedback in enige vorm

Algemene beoordelingsschaal

Het algehele certificeringsresultaat is gebaseerd op een gecombineerde beoordeling van de docent op de vaardigheden spreekvaardigheid, bereik en nauwkeurigheid, interactie en aanvullende vaardigheden bij het geven van Engelstalig universitaire onderwijs. De "Commissie Engelstaligheid" is eindverantwoordelijk hiervoor.

Voornamelijk 5 in alle categorieën: De docent heeft blijk gegeven van Engelse taalvaardigheid en de relevante wetenschappelijke onderwijsvaardigheden gelijkwaardig aan die van een goed opgeleide moedertaalspreker of volledig functionerende tweetalige spreker van een gevestigde variant van het Engels. De docent is gecertificeerd voor het geven van cursussen met Engelstalig onderwijs. Verdere training is niet nodig.

Voornamelijk 4 in alle categorieën: De docent heeft blijk gegeven van uitstekende Engelse taalvaardigheid en het vermogen om de relevante EMI-vaardigheden toe te passen. De docent is gecertificeerd voor het geven van cursussen met Engelstalig onderwijs. Verdere training is niet nodig.

Ten minste 3 in alle categorieën: De docent heeft blijk gegeven van goede Engelse taalvaardigheid en het vermogen om de relevante EMI-vaardigheden toe te passen. De docent is gecertificeerd voor het geven van cursussen met Engelstalig onderwijs. Verdere training is niet nodig, maar kan wel gunstig zijn in een of meer van de beoordeelde gebieden.

Minder dan 3 in sommige categorieën: De docent heeft blijk gegeven van onvoldoende Engelse taalvaardigheid of vermogen om de relevante EMI-vaardigheden toe te passen. De docent is niet gecertificeerd voor het geven van cursussen met Engelstalig onderwijs. Verdere training is nodig.

Minder dan 2 in sommige categorieën: De docent heeft blijk gegeven van beperkt(e) Engelse taalvaardigheid of vermogen om de relevante EMI-vaardigheden toe te passen. De docent is niet gecertificeerd voor het geven van cursussen met Engelstalig onderwijs. Aanzienlijke opleiding is nodig.

Vragen over het taalbeleid kunnen aan de Directie SO&O (Onderwijsbeleid) worden gericht. Een specifieke contactpersoon is op de UU website onder 'Taalbeleid' vermeld.

Aangenomen 23 mei 2022

Dit werk is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding-Gelijk Delen 4.0 Internationaal licentie
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Coverfoto: Irvin van Hemert

Universiteit
Utrecht